

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**Финансијски извештаји
31. децембар 2008. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 50

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Гувернеру и Савету Народне банке Србије

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 50) Народне банке Србије (у даљем тексту “Банка”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2008. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје. Ревизију финансијских извештаја Банке за годину завршену на дан 31. децембра 2007. године обавио је други ревизор, у чијем је извештају од 15. маја 2008. године изражено мишљење без резерви.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама белодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Гувернеру и Савету Народне банке Србије (наставак)

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Народне банке Србије на дан 31. децембра 2008. године, као и резултате њеног пословања, промене на капиталу и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Београд, 26. мај 2009. године

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nada Suhić".

Нада Суђић
Овлашћени ревизор

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	2008.	2007.
Приходи од камата		28,836,895	31,937,461
Расходи од камата		(38,019,446)	(26,951,238)
(Губитак)/Добитак по основу камата	4	(9,182,551)	4,986,223
Приходи од накнада и провизија		4,779,813	3,373,092
Расходи од накнада и провизија		(995,277)	(712,078)
Добитак по основу накнада и провизија	5	3,784,536	2,661,014
Нето приходи из трговања	6	67,258,865	(11,722,688)
Остали приходи	7	4,360,370	2,297,359
Остали расходи	8	(2,740,196)	(2,271,931)
Нето (расходи)/приходи индиректних отписа пласмана и резервисања	9	(227,747)	756,867
Општи и административни трошкови	10	(5,183,638)	(4,899,361)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК)		58,069,639	(8,192,517)

Напомене на наредним странама чине саставни део ових
финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера Народне Банке Србије 27. фебруара 2009. године.

Потписано у име Народне банке Србије:

Иван Рангелов
Директор Рачуноводства
и финансија

Радовац Јелашић
Гувернер

Г.бр. 5415
9.06.2009.

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	Напомене	2008.	2007.
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	11	42,296,491	19,953,449
Депозити код банака у иностранству	12	57,408,568	267,191,565
Злато и други племенити метали	13	22,635,905	17,822,446
Финансијска имовина по фер вредности кроз биланс успеха	14	601,949,954	454,332,529
Хартије од вредности расположиве за продају	15	9,787,046	17,527,167
Кредити	16	2,488,525	956,590
Чланска квота у ММФ-у	17	45,447,682	39,751,891
Основна средства, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања	18	16,673,593	16,522,261
Остала средства	19	2,835,412	1,784,266
Укупно актива		801,523,176	835,842,164
ПАСИВА			
Обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	20	504,722,787	576,203,527
Обавезе према држави и другим депонентима	21	79,867,037	123,663,950
Обавезе према ММФ-у	22	50,813,631	44,549,118
Обавезе по основу хартија од вредности	23	12,615,357	9,929,577
Резервисања	24	379,899	-
Обавезе за порезе		34,169	324
Остале обавезе	25	3,357,214	2,591,772
Новац у оптицају	26	90,074,613	76,999,891
Укупно обавезе		741,864,707	833,938,159
КАПИТАЛ			
Државни капитал	27	14,750,324	14,750,324
Ревалоризационе резерве		9,399,174	7,692,158
Нераспоређени добитак/(акумулирани губитак)		35,508,971	(20,538,477)
Укупно капитал		59,658,469	1,904,005
Укупно пасива		801,523,176	835,842,164
ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	28	1,486,105,473	1,521,341,440

Напомене на наредним странама чине саставни део ових
финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ**У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године****(У хиљадама динара)**

	2008.	2007.
ДРЖАВНИ КАПИТАЛ		
Стање на почетку године	14,750,324	14,750,324
Стање на крају године	14,750,324	14,750,324
РЕЗЕРВЕ ИЗ ДОБИТИ		
Стање на почетку године	-	10,000,000
Покриће губитка	-	(10,000,000)
Стање на крају године	-	-
РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ		
Стање на почетку године	7,692,158	7,683,772
Корекција почетног стања	1,712,179	-
Кориговано почетно стање	9,404,337	-
Ревалоризација основних средстава	165	3,058
Свођење на фер вредности хартија од вредности распожовивих за продају	(5,328)	5,328
Стање на крају године	9,399,174	7,692,158
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК/(АКУМУЛИРАНИ ГУБИТАК)		
Стање на почетку године	(20,538,477)	(22,345,960)
Корекција почетног стања	(2,022,191)	-
Кориговано почетно стање	(22,560,668)	-
Покриће губитка	-	10,000,000
Добитак/(губитак) текуће године	58,069,639	(8,192,517)
Стање на крају године	35,508,971	(20,538,477)
УКУПНО КАПИТАЛ	59,658,469	1,904,005

Напомене на наредним странама чине саставни део ових
финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	2008.	2007.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	41,053,490	39,330,815
Приливи од камата	29,073,084	32,282,299
Приливи од накнада	4,839,271	3,527,091
Приливи по основу осталих пословних прихода	7,141,135	3,521,417
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	-	8
Одливи готовине из пословних активности	(43,348,962)	(34,698,552)
Одливи по основу камата	(33,625,721)	(26,909,463)
Одливи по основу накнада	(988,632)	(713,819)
Одливи по основу трошкова пословања	(8,734,609)	(7,075,270)
Нето (одлив)/прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима	(2,295,472)	4,632,263
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Смањење пласмана и повећање узетих депозита	107,612,107	81,985,965
Смањење кредита и пласмана	-	18,477,055
Повећање депозита	107,612,107	63,508,910
Повећање пласмана и смањење узетих депозита	(129,183,935)	(63,301,906)
Повећање кредита и пласмана	(7,477,492)	-
Повећање ХоВ и других пласмана којима се тргује и краткорочних ХоВ које се држе до доспећа	(121,706,443)	(63,301,906)
Нето (одлив)/прилив готовине из активности финансирања	(21,571,828)	18,684,059
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	130	-
Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава	130	-
Одливи готовине из активности инвестирања	(1,254,078)	(197,188)
Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	(1,254,078)	(197,188)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(1,253,948)	(197,188)
НЕТО (СМАЊЕЊЕ)/ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ	(25,121,248)	23,119,134
Готовина на почетку године (Напомена 11)	19,953,449	10,847,854
Курсне разлике, нето	47,464,290	(14,013,539)
Готовина на крају године (Напомена 11)	<u>42,296,491</u>	<u>19,953,449</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Народна банка Србије (у даљем тексту: Банка) има своје корене у оснивању и почетку рада Привилеговане банке Краљевине Србије 1884. године. 1920. године формирана је Народна банка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а 1929. године је променила назив у Народну банку Краљевине Југославије. Од 1946. године, Банка своје функције обавља под називом Народна банка Југославије (у даљем тексту: НБЈ), као централна монетарна институција најпре ФНРЈ, касније Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: СФРЈ), све до њеног распада 1991. године. Банка је наставила своје пословање у Београду као централна банка СФРЈ представљајући две републике претходне Југославије - Србију и Црну Гору, које су у априлу 1992. године формирале Савезну Републику Југославију (у даљем тексту: СРЈ).

Скупштина СРЈ усвојила је Закон о Народној банци Југославије 25. јуна 1993. године у коме је Банка дефинисана као једина и независна емисиона банка монетарног система СРЈ. Сва нематеријална улагања и основна средства које Банка користи су власништво СРЈ, док СРЈ гарантује за све обавезе Банке.

У складу са Законом о спровођењу Уставне повеље Државне заједнице Србије и Црне Горе, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Банка је наставила да врши своју функцију као централна банка Републике Србије што је накнадно регулисано и Законом о Народној банци Србије усвојеним 19. јула 2003. године.

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије и њена је улога је одређена Законом о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004).

Основни циљ Банке је постизање и одржавање стабилности цена. Поред основног циља, Банка има за циљ и очување финансијске стабилности, као и да, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, подржи спровођење економске политике Владе Републике Србије.

Банка, између осталих, обавља следеће функције:

- Утврђује и спроводи монетарну политику.
- Самостално води политику курса динара и, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара.
- Чува и управља девизним резервама.
- Издаје новчанице и ковани новац.
- Уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством.
- Издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и доноси прописе из те области.
- Издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање.
- Издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности давања финансијског лизинга, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује давање финансијског лизинга.
- Издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности добровољног пензионог осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује добровољно пензионско осигурање.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

Органи Банке су Монетарни одбор, Гувернер и Савет.

Монетарни одбор, у чијем су саставу Гувернер и вицегувернери, утврђује монетарну политику Републике Србије.

Гувернер представља и заступа Банку, руководи Банком и одговоран је за спровођење одлука Монетарног одбора и Савета, организацију и пословање Банке, припремање аката из надлежности Банке и доношење аката из надлежности Банке који законом нису стављени у надлежност Монетарног одбора или Савета. Гувернера бира Народна скупштина Републике Србије, на пет година, с правом поновног избора. Банка има од три до пет вицегувернера које, на предлог Гувернера, бира Савет, на пет година, с правом поновног избора.

Савет, на предлог Гувернера, између осталог, усваја финансијски план и годишњи рачун Банке. Савет има председника и четири члана, које бира Народна скупштина Републике Србије, на пет година, с правом поновног избора.

Банка је правно лице са седиштем у Београду, улица Краља Петра број 12. У свом саставу Банка има Филијалу у Београду, Филијале у Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и у Ужицу и једну специјализовану организацију: Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер (у даљем тексту: „ЗИН“).

На дан 31. децембра 2008. године Банка је имала 2,523 запослених (31. децембра 2007. године: 2,521 запосленог).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

а) Изјава о примени Међународних стандарда финансијског извештавања

Финансијски извештаји Банке су састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима („МРС“), односно Међународним стандардима финансијског извештавања („МСФИ“), као и тумачењима која су саставни део стандарда, која је одобрио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде.

Састављање извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања („МСФИ“) захтева коришћење одређених рачуноводствених процена. Такође од руководства Банке захтева да користи одређене процене у примени рачуноводствених политика Банке. Области на које се односе процене од већег значаја за финансијске извештаје Банке су приказане у напмени 3.13.

б) Основе за састављање

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Банка је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напмени 3. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

в) Функционална и извештајна валута

Финансијски извештаји Банке су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**г) Коришћење процењивања**

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Ипак, стварни резултати могу одступати од ових процена.

д) Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди, измене стандарда и интерпретације су биле издате од стране Одбора и Комитета али нису постале ефективне за рачуноводствени период који почиње на дан 1. јануара 2008. године.

- МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МРС 23 - Трошкови задуживања (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 8 - Пословни сегменти (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 3 - Пословне комбинације и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 2 - Плаћање на бази акција - Услови стицања права и поништења (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 32 - Финансијски инструменти: презентација и МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године)
- Допуна МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани Међународни рачуноводствени стандарди 2008. (у примени од 1. јануара 2009. године);
- IFRIC 15 - Уговори о изградњи стамбених и пословних објеката (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања (у примени од 1. јула 2009. године);
- IFRIC 17 - Расподела немонетарних средстава власницима (у примени од 1. јула 2009. године).

Руководство Банке сматра да ће наведени стандарди бити усвојени од стране Банке и примењени за извештајне периоде који почињу после 1. јануара 2009. године, као и да иницијално усвајање поменутих стандарда неће имати материјално значајне ефекте на финансијске извештаје Банке.

2.1. Упоредни подаци

У циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период извршене су одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима за 2007. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**3.1. Приходи и расходи по основу камата и накнада**

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода, применом ефективне каматне стопе. Приходи и расходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија утврђују се у тренутку доспећа за наплату, односно када су остварени.

3.2. Прерачунавање девизних износа

Пословне промене настале у страним валутама, чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Банке, прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте, чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Банке, прерачун врши применом одговарајућег курса Банке који важи на дан трансакције. Средства у страној валути на дан биланса стања, прерачуната су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (уколико се курс за страну валуту објављује на званичној курсној листи Банке), односно по одговарајућем курсу Банке (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи). Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.3. Финансијски инструменти*Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха*

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха односе се на хартије од вредности којима се тргује и друга финансијска средства призната по фер вредности приликом почетног признавања.

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недеривативна финансијска имовина са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту.

Хартије од вредности које се држе до доспећа

Хартије од вредности које се држе до доспећа су улагања у дужничке хартије где Банка има чврсту намеру и могућност да држи ове хартије до њиховог доспећа. Ове хартије се вреднују по амортизованом трошку умањеном за трошкове обезвређења.

Финансијска имовина расположива за продају

Финансијска имовина расположива за продају је недеривативна имовина која је или класификована директно у ову категорију или не спада ни у једну другу категорију. Ова имовина се класификује у сталну имовину изузев у случају када Руководство има намеру да прода ове пласмане у периоду од 12 месеци од дана биланса стања, при чему се класификују у хартије од вредности којима се тргује. Учешћа у капиталу међународних финансијских институција исказана су по номиналној вредности, која је деноминована у страној валути. Ефекти промена девизних курсева су укључени у билансу успеха у оквиру прихода и расхода од курсних разлика. Учешћа у капиталу правних субјеката у земљи исказана су по фер вредности ако је утврдива, или по набавној вредности умањеној за исправку вредности ако фер вредност није утврдива.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина расположива за продају (наставак)

Хартије од вредности расположиве за продају за које постоји активно берзанско тржиште усклађују се са тржишном ценом на крају сваког месеца. Промене у тржишној вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају исказују су у оквиру капитала као резерва по основу хартија од вредности расположивих за продају. Добици и губици по основу продаје ових хартија од вредности евидентирају су у корист/на терет биланса успеха.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вредности кроз биланс успеха, је процењена за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције су измењени.

За акције које се не котирају на берзи а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вредности вредносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник пасти под стечај или финансијску реорганизацију.

За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вредности имовине и садашње вредности процењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

Књиговодствена вредност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину осим за потраживања где је књиговодствена вредност умањена кроз употребу резервација за умањење вредности. Када није могуће наплатити потраживања, онда су иста отписана на терет резервације за умањење вредности. Накнадни повраћаји износа који су претходно отписани се оприходује у корист резервације за умањење вредности. Промене у књиговодственој вредности резервације за умањење вредности евидентирају се у билансу успеха.

Са изузетком власничких инструмената расположивих за продају, ако се, у наредном периоду, износ губитака од умањења вредности смањи и то смањење се односи на догађај који је настао након што је умањење признато, претходно признат губитак умањења може се признати кроз биланс успеха у мери која неће резултирати књиговодственим износом већим него што би био амортизирани трошак да није дошло до признавања умањења вредности на датум када је умањење вредности исправљено.

Што се тиче власничких инструмената - улагања расположивих за продају, губици од умањења претходно признати кроз биланс успеха се не поништавају кроз биланс успеха. Било које увећање у фер вредности након губитка умањења је признато директно у капитал.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)****3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Финансијске обавезе по амортизованом трошку*

Финансијске обавезе по амортизованом трошку се састоје од благајничких и штедних записа издатих од стране Банке са фиксним роком доспећа. Такође, обавезе по репо трансакцијама се вреднују по амортизованом трошку. Разлика између трошка и откупне вредности је призната у билансу успеха у периоду позајмице на бази методе ефективне каматне стопе.

Датум признавања и фер вредност

Редовне куповине и продаје пласмана се признају на дан трансакције – датум на који Банка плаћа за куповину или прима средства по основу продаје имовине. Сви пласмани изузев финансијске имовине по фер вредности кроз биланс успеха се почетно признају по фер вредности увећаној за трошкове трансакције. Финансијска имовина по фер вредности кроз биланс успеха почетно се признаје по фер вредности, а трошкови трансакције се евидентирају у билансу успеха. Пласмани се искњижавају када права по основу којих се стичу приливи по основу инвестиција истекну или су пренета и када Банка суштински пренесе све ризике и користи по основу власништва. Финансијска имовина расположива за продају и финансијска имовина по фер вредности кроз биланс успеха се накнадно вреднују по фер вредности. Кредити и потраживања и инвестиције које се држе до доспећа се вреднују по амортизованом трошку на бази метода ефективне камате.

Добици и губици који настају по основу промене фер вредности финансијске имовине по фер вредности кроз биланс успеха, укључујући и приходе по основу камата, се евидентирају у билансу успеха, у периоду у коме настају. Дивиденде по основу акција расположивих за продају се евидентирају у билансу успеха у тренутку када се оствари право Банке на дивиденду.

Фер вредност финансијских инструмената који се котирају на берзи се утврђују на бази важећих продајних цена. Уколико се ради о инструментима за које не постоји активно тржиште (не котирају се на берзи), Банка утврђује њихову фер вредност на бази процене коришћењем информација о скоријим трансакцијама на тржишту са овим инструментима, коришћењем методе дисконтованих новчаних токова или коришћењем “option pricing” модела.

На датум састављања биланса стања Банка врши процене да ли постоји објективан доказ да је финансијска имовина обезвређена.

У случају акција расположивих за продају, значајан или дуготрајан пад фер вредности испод набавне цене се сматра индикатором да су ове акције обезвређене.

Престанак признавања

Финансијска средства престају да се признају када Банка изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када обавеза престане да постоји.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Обезвређење*

Финансијска средства се анализирају на годишњем нивоу како би се утврдило могуће обезвређење. Ако постоје индикације обезвређења, процењује се надокнадива вредност средстава, а садашња вредност инструмената се умањује до износа надокнадиве вредности коришћењем рачуна исправки вредности.

3.4. Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се готовина и текући рачуни код банака.

3.5. Злато и други племенити метали

Злато и други племенити метали вредновани су по тржишној вредности на дан биланса стања, која се утврђује на основу њихове просечне цене утврђене на Лондонској берзи злата. Ефекти промена тржишних вредности приказани су у оквиру губитака и добитака од курсних разлика у оквиру прихода по основу трговања.

3.6. Дати депозити

Дати депозити укључују депозите дате банкама ради одобравања кредита, наменске депозите дате у складу са прописима, као и орочена средства на рачунима код иностраних банака са првокласним рејтингом који су исказани по номиналној вредности увећаној за ефекте газграничене камате.

3.7. Хартије од вредности којима се тргује

Хартије од вредности којима се тргује се односе на обвезнице влада држава чланица Организације за Економску Сарадњу и Развој (OECD) и у билансу стања су исказане по тржишној вредности на дан биланса стања према котацији на финансијском тржишту. Ефекти промена тржишних вредности, као и добици и губици који настану приликом продаје обвезница, приказани су у оквиру нето прихода од трговања.

Током држања хартија од вредности којима се тргује, Банка разграничава камату и евидентира приходе по основу наплате купона у оквиру позиције приходи од камата.

3.8. Залихе

Залихе Банке чине залихе материјала, недовршене производње и готових производа, највећим делом ЗИН-а и трезора. Ове залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној цени, у зависности од тога која је нижа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Основна средства, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања

Основна средства и нематеријална улагања на дан 31. децембра 2008. године су исказана по набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Банка је применила дозвољени алтернативни метод накнадног мерења грађевинских објеката. Процена вредности грађевинских објеката извршена је на дан 31. децембра 2004. године на основу тржишних информација које је обезбедио независни процењивач. Повећање вредности грађевинских објеката по основу ревалоризације се евидентира пропорционалним повећањем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава. Износи обрачунате ревалоризације грађевинских објеката евидентирају се у корист ревалоризационих резерви у оквиру капитала за позитивне ефекте процене, односно на терет биланса успеха за негативне ефекте процене.

Инвестиционе некретнина се вреднују по фер вредности. Приходи од издавања инвестиционих некретнина у закуп евидентирани су у корист биланса успеха у оквиру осталих пословних прихода, поштујући принцип временског разграничења прихода.

Књиговодствена вредност некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања анализира се на годишњем нивоу, ради утврђивања могућег обезвређења. Ако постоје индикације да је дошло до смањења вредности, процењује се надокнадива вредност средстава и садашња вредност се умањује до износа надокнадиве вредности.

Обрачун амортизације основних средстава почиње када се ова средства ставе у употребу. Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Грађевински објекти	2%
Компјутери	25%
Намештај и остала опрема	14.2%
Моторна возила	20%
Нематеријална улагања	25%

Трошкови поправке и одржавања некретнина, постројења и опреме настали ради очувања употребне вредности средстава признају се као трошак у моменту настајања. Капитализација трошкова улагања је дозвољена само ако се њоме повећава или продужава употребна вредност средстава.

Добици настали приликом продаје некретнина, постројења и опреме књиже се у корист осталих прихода. Губици настали приликом отуђења и расходања некретнина, постројења и опреме евидентирају се на терет осталих расхода. Ревалоризациона резерва која се односи на отуђене и расходе грађевинских објеката се приликом њиховог отуђења и расходања преноси на нераспоређени добитак.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставка)**3.10. Средства по пословима у име и за рачун трећих лица**

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица, којима Банка управља уз накнаду нису укључена у биланс стања Банке.

3.11. Порез на добитак/Одложени порези

Банка је изузета обавезе плаћања пореза на добитак.

3.12. Бенефиције запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Банка је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Банка је, такође, обавезна да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Законом о раду, Банка је под обавезом да исплати накнаде запосленима приликом одласка у пензију. Дугорочне обавезе по основу резервисања за отпремнине након испуњавања свих услова за пензионисања, исказане на дан 31. децембра 2008. године представљају садашњу вредност очекиваних будућих исплата запосленима дефинисаних у складу са следећим претпоставкама:

Дисконтна стопа	6.69%
Очекивана стопа раста зарада	4.50%

Дисконта стопа од 6.69% односи на принос обвезница Републике Србије које доспевају 2016. године. Банка је током 2008. године извршила иницијално признавање обавеза по овом основу тако да су трошкови резервисања који се односе на раније године евидентирани преко акумулираног губитка.

3.13. Преглед значајних рачуноводствених процена

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене књиговодствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима уколико измена утиче на текући и будуће периоде.

Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Преглед значајних рачуноводствених процена (наставак)

Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Банка процењује економски век сталних средстава на основу тренутних предвиђања.

Исправка вредности

Банка врши процену наплативости кредита, пласмана и осталих потраживања, и према томе врши исправку вредности потраживања за које процени да су ненаплативи у одређеном износу. Процена Банке је заснована на анализи пласмана у складу са интерном методологијом анализе ризика којима су потраживања Банке изложена. Руководство Банке верује да није потребна додатна исправка вредности, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

Фер вредност

Пословна политика Банке је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације или информације до којих се долази на основу алтернативних техника вредновања и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене будућих токова готовине средстава који се дисконтују одговарајућом дисконтном стопом на њихову фер вредност. Банка приликом избора одговарајућих метода и претпоставки вредновања примењује свој професионални суд.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

4. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД КАМАТА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од камата по основу:		
- датих кредита у динарима	110,724	5,282
- Reverse РЕРО послова	1,740,350	1,738,997
- датих депозита		
- у динарима	74,359	1,442,468
- у страниј валути	5,615,211	8,833,523
- хартија од вредности		
- расположивих за продају	1,026,662	1,415,345
- које се држе ради трговања (Напомена 14)	20,069,572	18,491,469
- осталих пласмана		
- у динарима	17,448	1,379
- у страниј валути	182,569	8,998
	<u>28,836,895</u>	<u>31,937,461</u>
Расходи од камата по основу:		
- депозита	(6,126,622)	(6,820,898)
- РЕРО послова са домаћим банкама	(29,660,673)	(15,596,294)
- емитованих благajничких записа	(1,426,152)	(3,341,592)
- примљених кредита	(676,171)	(841,020)
- обавеза према ММФ-у	(129,422)	(351,434)
- остало	(406)	-
	<u>(38,019,446)</u>	<u>(26,951,238)</u>
(Губитак)/Добитак од камата	<u>(9,182,551)</u>	<u>4,986,223</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од накнада и провизија:		
- у динарима, по основу платног промета у земљи	2,416,374	1,978,159
- у инострану валути:		
- позитивни ефекти арбитраже	324,279	284,670
- купопродаја девиза и куповина ефективног иностраног новца од ино банака за девизе	1,942,784	1,022,307
- остало	96,376	87,956
	<u>4,779,813</u>	<u>3,373,092</u>
Расходи од накнада и провизија:		
- у динарима, по основу платног промета у земљи	(18,817)	(20,837)
- у инострану валути:		
- негативни ефекти арбитраже	(493,373)	(182,103)
- купопродаја девиза и куповина ефективног иностраног новца од ино банака за девизе	(428,641)	(41,561)
- остало	(54,446)	(46,937)
- накнаде трошкова мењачницама, стимулација	-	(420,640)
	<u>(995,277)</u>	<u>(712,078)</u>
	<u><u>3,784,536</u></u>	<u><u>2,661,014</u></u>

Приходи од накнада и провизија у домаћој валути у износу од 2,416,374 хиљаде динара настали током 2008. године највећим делом се односе на приходе од накнада из послова RTGS-а и клиринга (1,300,588 хиљада динара), приходе од накнада по основу налога за принудну наплату (564,833 хиљаде динара), односно на приходе од накнада за вршење надзора над пословањем друштава за осигурање (182,448 хиљада динара), док се остатак од 368,505 хиљада динара односи на друге накнаде.

6. НЕТО ПРИХОДИ ИЗ ТРГОВАЊА

	У хиљадама динара Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Нето добици од продаје:		
- хартија од вредности којима се тргује (Напомена 14)	3,383,836	768,334
- хартија од вредности које се држе до доспећа	-	4,488
- удела (учешћа)	-	45
	<u>3,383,836</u>	<u>772,867</u>
Нето приходи/(расходи)од курсних разлика	47,445,305	(14,013,539)
Приходи од дивиденди и учешћа	-	8
Нето приходи од промене вредности имовине и обавеза	<u>16,429,724</u>	<u>1,517,976</u>
	<u><u>67,258,865</u></u>	<u><u>(11,722,688)</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

6. НЕТО ПРИХОДИ ИЗ ТРГОВАЊА (наставак)

Детаљан приказ нето прихода од промене вредности имовине и обавеза:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Приходи:		
Стамбени кредити запосленима	5,614	8,631
ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха (Напомена 14)	16,374,047	1,492,207
Девизна средства дата на управљање екстерном менаџеру	50,063	119,661
	<u>16,429,724</u>	<u>1,620,499</u>
Расходи:		
Стамбени кредити запосленима	-	(6)
ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха	-	(102,517)
	<u>-</u>	<u>(102,523)</u>
	<u>16,429,724</u>	<u>1,517,976</u>

7. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара
Година која се завршава
31. децембра

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Приходи оперативног пословања, ЗИН	2,430,586	1,554,690
Приходи од продаје меничних бланкета	180,181	193,235
Приходи од закупа	54,739	37,087
Повећање вредности залиха (Напомена 19)	365,700	64,228
Приходи од смањења обавеза	426,321	23,190
Приходи по основу споразума о поравнању	-	82,678
Приходи од наплаћених казни	77,455	-
Остало	825,388	342,251
	<u>4,360,370</u>	<u>2,297,359</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

8. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови материјала, ЗИН	1,231,928	986,354
Трошкови производних услуга:		
- транспортне услуге	8,979	7,370
- ПТТ	69,047	80,709
- аутоматски пренос података	36,231	35,726
- одржавања	223,433	216,256
- трошкови закупа	11,114	24,377
- реклама и пропаганда	4,887	6,913
- службени листови и часописи	16,533	18,423
- трошкови дорада - ЗИН	148,897	3,892
- остале услуге	4,071	1,583
Нематеријални трошкови:		
- трошкови службених путева	45,959	43,475
- трошкови превоза радника	70,443	70,176
- трошкови накнада добровољним пензијским фондовима	63,189	56,609
- стручно образовање радника	22,685	30,146
- интелектуалне услуге	62,732	39,618
- услуге чувања имовине и обезбеђења новца	45,655	64,284
- комуналне услуге	13,206	12,413
- трошкови репрезентације	24,440	29,374
- трошкови премија осигурања	48,144	41,547
- трошкови осигурања транспорта готовине	7,483	12,206
- остали нематеријални трошкови	60,197	85,978
Трошкови пореза:		
- накнада за коришћење грађевинског земљишта	45,005	47,625
- трошкови ПДВ-а	91,750	124,129
- остали трошкови пореза	26,473	6,267
Трошкови доприноса	4,213	4,177
Остали трошкови	78,103	32,673
Губици од продаје, расходања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања	9,951	16,243
Расходи по основу преноса основних средстава		
Министарству финансија (Напомена 18)	92,458	19,620
Остали расходи	172,990	153,768
	<u>2,740,196</u>	<u>2,271,931</u>

Расходи по основу преноса основних средстава Министарству финансија у нето износу од 92,458 хиљада динара, односе се на пренос права коришћења без накнаде, делова непокретности које чине пословни простори које је Банка користила за обављање мењачких послова (шалтерска места), укупне површине 1,588.64 m^2 према одлуци Владе Републике Србије од 12. јуна 2008. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

9. РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И РЕЗЕРВИСАЊА, НЕТО

а) Структура прихода и расхода

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Расходи индиректних отписа и резервисања:		
- по билансним позицијама	330,147	256,364
- за бенефиције запослених (напомена 24)	69,885	-
	400,032	256,364
Приходи од укидања индиректних отписа и резервисања:		
- по билансним позицијама	172,285	1,013,231
Нето (расходи)/приходи	(227,747)	756,867

б) Структура исправки вредности

	У хиљадама динара 31. децембра	
	2008.	2007.
Исправка вредности по основу:		
- готовине и текућих рачуна код банака	547,012	469,640
- депозита код банака	1,890,787	1,615,035
- датих кредита	5,029,153	4,568,936
- хартија од вредности	730,839	731,580
- осталих средстава	3,099,075	2,733,104
	11,296,866	10,118,295

в) Промене на рачунима исправке вредности потраживања

	У хиљадама динара				
	Готовина и текући рачуни код банака (напомена 11)	Дати кредити и депозити (напомена 12,16)	Хов које се држе до доспећа (напомена 14)	Остала средства (напомена 19)	Укупно
Стање на почетку године	469,640	6,183,971	731,580	2,733,104	10,118,295
Нове исправке у току године	3,249	326,452	-	446	330,147
Смањење исправке вредности	(2,243)	(102,660)	(741)	(66,641)	(172,285)
Курсне разлике	76,366	531,562	-	435,659	1,043,587
Отпис	-	1,266	-	(2,215)	(949)
Остало	-	(20,651)	-	(1,278)	(21,929)
Стање на крају године	547,012	6,919,940	730,839	3,099,075	11,296,866

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

10. ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра 2008.	2007.
<i>Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи:</i>		
Трошкови зарада, пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	3,885,921	3,739,062
Трошкови стимулативних отпремнина	150,792	182,388
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	72,114	84,137
Јубиларне награде	60,582	91,004
Помоћ запосленима	28,690	32,166
Отпремнине	9,939	5,024
Накнада члановима савета Банке	6,144	6,083
Остали лични расходи	5,707	6,499
	4,219,889	4,146,363
<i>Трошкови амортизације</i>	963,749	752,998
	5,183,638	4,899,361

11. ГОТОВИНА И ТЕКУЋИ РАЧУНИ КОД БАНАКА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Готовина у благајни:		
- у домаћој валути	98	107
- у страној валути	38,544,552	14,233,770
	38,544,650	14,233,877
Текући рачуни:		
- код домаћих банака	787,723	3,195,500
- код банака у иностранству	3,509,820	2,992,546
	4,297,543	6,188,046
Остала новчана средства у страној валути	1,310	1,166
Укупно готовина и текући рачуни	42,843,503	20,423,089
Исправка вредности	(547,012)	(469,640)
	42,296,491	19,953,449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

12. ДЕПОЗИТИ КОД БАНАКА У ИНОСТРАНСТВУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Депозити:		
- орочени депозити	59,299,355	180,854,418
- Reverse REPO послови	-	87,952,182
	59,299,355	268,806,600
Исправка вредности орочених депозита	(1,890,787)	(1,615,035)
	<u>57,408,568</u>	<u>267,191,565</u>

Орочени депозити у страног валути пласирани су код ино банака на период од неколико дана до три месеца уз годишњу каматну стопу која се током 2008. године у зависности од валуте кретала у распону од 0.01% до 7.10%. Орочени депозити у страног валути исказани у износу од 59,299,355 хиљада динара укључују и тзв. "call" депозите који немају прецизиран рок доспећа већ се повлаче и допуњавају у складу са потребама Банке. Каматна стопа на ове депозите креће се у распону од 0.01% до 5.25% на годишњем нивоу.

Од укупне исправке вредности датих депозита на дан 31. децембар 2008. године, на доспеле депозите код иностраних филијала домаћих банака у стечају се односи 1,447,342 хиљада динара (31. децембар 2007: 1,236,262 хиљада динара), док се на депозите код банака у иностранству који не испуњавају строго дефинисане критеријуме Банке заштите од кредитног ризика односи 443,445 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 378,773 хиљада динара).

13. ЗЛАТО И ДРУГИ ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Стандардне златне полуге	18,018,429	13,850,259
Нестандардне златне полуге	195,752	161,695
Ковано злато	2,296,056	1,896,583
Златници	2,321	2,041
Злато – депо код страних банака	1,760,356	1,454,085
Остали племенити метали:		
- сребро	241,962	282,680
- платина	120,610	174,246
- остало	419	857
	<u>22,635,905</u>	<u>17,822,446</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

14. ФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Хартије од вредности којима се тргује:		
- купонске обвезнице	537,292,299	446,038,683
- дисконтне хартије од вредности	54,134,766	-
- средства поверена на управљање екстерном менаџеру	10,522,889	8,293,846
Хартије од вредности које се држе до доспећа:		
- благајнички записи, обвезнице и менице банака у стечају и ликвидацији	730,839	731,580
- исправка вредности	(730,839)	(731,580)
	<u>601,949,954</u>	<u>454,332,529</u>

Купонске хартије од вредности којима се тргује се односе на обвезнице емитоване од стране влада и централних банака држава чланица OECD-а и од стране међународних финансијских институција, у износу од 537,292,299 хиљада динара са роком доспећа од једне до седам година. Обвезнице су деноминоване у EUR, USD, GBP и CAD.

Каматне стопе на купонске хартије кретале су се у распону од 2.5% до 5.75% годишње за обвезнице деноминоване у EUR, 1.5% до 6.5% годишње за обвезнице деноминоване у USD, 3.25% до 9.0% за обвезнице деноминоване у GBP и 2.75% до 6% годишње за обвезнице деноминоване у CAD.

Банка је у току 2008. године остварила приходе од камата на купонске обвезнице у износу од 20,069,572 хиљада динара (напомена 4) као и нето добитке од продаје и наплате купонских хартија од вредности у износу од 2,318,025 хиљада динара (напомена 6). У току 2008. године Банка је остварила приходе од свођења на тржишну вредност по основу купонских хартија у износу од 15,674,036 хиљада динара (напомена 6).

Дисконтне хартије од вредности којима се тргује односе се на благајничке записе влада Немачке, САД, Француске и Холандије, у износу од 54,134,766 хиљада динара, и представљају краткорочне хартије деноминоване у EUR са каматном стопом у распону од 1.29% до 4.68% годишње и хартије од вредности деноминоване у USD са каматном стопом у распону од 0.34% до 1.88% годишње. Део ових хартија је током 2007. године третиран као хартије расположиве за продају (31. децембра 2007. године: 7,889,549 хиљада динара), док руководство Банке у току 2008. године није одлучило да изврши рекласификацију ових хартија у хартије од вредности којима се тргује.

У току 2008. године Банка је остварила приходе од свођења на тржишну вредност дисконтних хартија у износу од 700,011 хиљада динара (напомена 6).

Уговором из 2005. године између Банке и Агенције за осигурање депозита (у даљем тексту: Агенција) регулисано је управљање девизним средствима Фонда за осигурање депозита Агенције, од стране Банке. У складу са Уговором, Банка управља овим средствима у своје име, а за рачун Агенције и према налозима Агенције. Средства се воде на посебном девизном рачуну код Банке, а Уговором је предвиђено да се могу пласирати у стране хартије од вредности и у орочене депозите. На дан 31. децембра 2008. године, вредност купонских хартија од вредности Агенције у портфолију Банке износи 2,167,025 хиљада динара (номинална вредност 2,094,528 хиљада динара), а дисконтних 2,085,189 хиљада динара (номинална вредност 2,093,642 хиљада).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

14. ФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА (наставак)

Средства поверена на управљање екстерном менаџеру представљају хартије од вредности поверене на управљање Western Assets Management Company Ltd, New York. Ова средства пласирају се у хартије од вредности федералних агенција САД (Ginnie Mae) које имају директну подршку државе.

15. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ РАСПОЛОЖИВЕ ЗА ПРОДАЈУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обвезнице Републике Србије	10,701,120	10,701,120
- одступање од номиналне вредности	(1,498,157)	(1,603,832)
	9,202,963	9,097,288
Благајнички записи Владе Немачке	-	7,889,549
Учешћа у капиталу у динарима:		
- Recreatours д.о.о., Београд	229,498	229,498
- Остало	759	759
Учешћа у капиталу у страниј валути:		
- Банка за међународна поравнања, Базел	353,623	309,891
- S.W.I.F.T. srl	203	182
	9,787,046	17,527,167

Хартије од вредности расположиве за продају у износу од 9,202,963 хиљада динара односе се на трећу серију дугорочних обвезница Републике Србије које доносе камату од 8.5% на годишњем нивоу, и доспевају на наплату 31. децембра 2010. године. Република Србија издала је дугорочне каматоносне обвезнице у складу са Законом о измиревању обавеза Републике Србије према Народној банци Србије (“Сл. гласник РС”, бр. 135/2004), који је ступио на снагу 29. децембра 2004. године. Ове обвезнице су издате ради измирења обавеза Републике Србије, ЈП Електропривреда Србије и Републичке дирекције за робне резерве, у номиналном износу од 19,701,120 хиљада динара, које доспевају у три серије, 31. децембра 2006, 2007 и 2010. године. Ефекат усклађивања фер вредности обвезница Републике Србије евидентиран је као смањење на исправци вредности и на приходима од камата.

Поделом имовине бивше СФРЈ, Банка (тадашња Народна банка Југославије) је постала власник 2,920 акција код Банке за међународна поравнања, Базел које су припале СРЈ према Споразуму о питањима сукцесије. Номинална вредност акција изражава се у специјалним правима вучења и износи SDR 5,000, при чему је на дан 31. децембар 2008. године 25% уплаћени капитал, док 75% представља капитал на позив. Иницијални улог у Банци за Међународна поравнања, Базел начинила је 1931. године Народна Банка Краљевине Југославије.

“Споразумом између Републике Србије и Републике Црне Горе о регулисању чланства у Међународним финансијским организацијама и разграничењу финансијских права и обавеза”, закљученим 10. јула 2006. године, предвиђено је да се изврши расподела акција са припадајућом дивидендом бивше Народна банка Југославије у Банци за међународна поравнања. У складу са поменутиим споразумом, од укупно 2,920 акција Банци је припало 94.12% а Централној банци Црне Горе 5.88% акција. У истом проценту деле се и припадајуће дивиденде.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

15. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ РАСПОЛОЖИВЕ ЗА ПРОДАЈУ (наставак)

На дан 31. децембра 2008. године, обавезе према Централној банци Црне Горе по основу акција и дивиденди код Банке за међународна поравнања, у складу са горе поменутих споразумом, износе 41,123 хиљада динара (напомена 21).

16. КРЕДИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дати кредити:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	2,385,525	2,162,822
- кредити из примарне емисије	4,222,742	2,449,089
- остали кредити – Република Србија	373,911	373,911
- стамбени кредити запосленима	506,208	510,434
- дати депозити за стамбене потребе	29,292	29,270
	<u>7,517,678</u>	<u>5,525,526</u>
Исправка вредности датих кредита:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	(2,385,525)	(2,162,822)
- кредити из примарне емисије	(2,578,795)	(2,341,281)
- остали кредити – Република Србија	(64,769)	(64,769)
- стамбени кредити запосленима	(64)	(64)
	<u>(5,029,153)</u>	<u>(4,568,936)</u>
	<u>2,488,525</u>	<u>956,590</u>

За потребе решавања стамбених потреба запослених, Банка одобрава зајам за изградњу или куповину стана или побољшање услова становања запосленима. Највећи део зајмова за изградњу или куповину стана, односно 359,122 хиљада динара, одобрен је у периоду од краја 2006. године у складу са Правилником о решавању стамбених потреба запослених у Народној банци Србији од 12. октобра 2006. године. У складу са Правилником, зајмови за изградњу или куповину стана одобрени су запосленима у висини од 30% тржишне вредности стана, на период од 30 година. Остатак вредности стана запослени су финансирани средствима кредита одобреним од стране пословних банака са којима Банка има закључене споразуме о пословној сарадњи.

Кредити из примарне емисије одобрени су током 1998. године пословним банкама, у складу са Законом о претварању краткорочних потраживања из примарне емисије у дугорочне кредите ("Сл. Гласник" СРЈ бр. 12/98), на период од 15 година и грејс период од 5 година по каматној стопи од 0.5% годишње, и највећим делом су исправљени.

У оквиру кредита из примарне емисије, исказаних на дан 31. децембра 2008. године у износу од 4,222,742 најзначајнији појединачни износ се односи на кредит за одржавање ликвидности у износу од 1,800,000 хиљада динара одобрен домаћој банци, на рок од 12 месеци и каматну стопу у висини од 150% референтне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

17. ЧЛАНСКА КВОТА У ММФ-у

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Чланска квота у ММФ-у	45,312,173	39,708,478
Средства у специјалним правима вучења	135,509	43,413
	<u>45,447,682</u>	<u>39,751,891</u>

На дан 31. децембра 2008. године квота државе Републике Србије у Међународном монетарном фонду износи 45,312,173 хиљаде динара (31. децембра 2007. године: 39,708,478 хиљада динара). Чланска квота исказана је као пласман деноминован у специјалним правима вучења (SDR) и износи SDR 467,700 хиљада (31. децембра 2007. године: SDR 467,700 хиљада), а обезбеђена је меницом Владе Републике Србије.

18. ОСНОВНА СРЕДСТВА, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Промене на основним средствима, инвестиционим некретнинама и нематеријалним улагањима приказане су у следећој табели:

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала основна средства	Основна средства у припреми	Инвестицио- не некретнине	У хиљадама динара Укупно основна средства	Нематери- јална улагања
Набавна вредност								
Стање, 31. децембра 2007. године	21,047	22,099,422	4,420,705	116,268	100,276	570,809	27,328,527	605,017
Набавке у току године	-	-	26,872	990	1,070,312	-	1,098,174	104,866
Пренос са инвестиција у току	-	36,191	1,004,486	3,629	(1,044,306)	-	-	-
Остала повећања	-	-	14,345	93	23,330	-	37,768	13,688
Пренос Министарству финансија	(78)	(180,327)	(608)	-	-	-	(181,013)	-
Продаја, расходовања, мањкови и остала смањења	-	(15,385)	(360,534)	(1,643)	(10,550)	-	(388,112)	(7,402)
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>20,969</u>	<u>21,939,901</u>	<u>5,105,266</u>	<u>119,337</u>	<u>139,062</u>	<u>570,809</u>	<u>27,895,344</u>	<u>716,169</u>
Исправка вредности								
Стање, 31. децембра 2007. године	-	8,605,367	2,619,584	17,979	-	-	11,242,930	168,353
Амортизација	-	438,516	403,833	1,063	-	-	843,412	120,337
Пренос Министарству финансија	-	(87,947)	(608)	-	-	-	(88,555)	-
Продаја, расходовања, мањкови и остала смањења	-	(1,641)	(338,763)	(1,378)	-	-	(341,782)	(6,775)
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>-</u>	<u>8,954,295</u>	<u>2,684,046</u>	<u>17,664</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11,656,005</u>	<u>281,915</u>
Нето садашња вредност								
31. децембра 2008. године	<u>20,969</u>	<u>12,985,606</u>	<u>2,421,220</u>	<u>101,673</u>	<u>139,062</u>	<u>570,809</u>	<u>16,239,339</u>	<u>434,254</u>
31. децембра 2007. године	<u>21,047</u>	<u>13,494,055</u>	<u>1,801,121</u>	<u>98,289</u>	<u>100,276</u>	<u>570,809</u>	<u>16,085,597</u>	<u>436,664</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

19. ОСТАЛА СРЕДСТВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања од банака у стечају и ликвидацији	1,584,879	1,371,386
Потраживања за накнаде	178,556	238,013
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	303,284	152,072
Дати аванси	1,401,196	1,096,399
Залихе	2,118,739	1,367,047
Остала потраживања из пословања	252,107	207,158
Остала потраживања	39,285	30
Минус: Исправке вредности	(3,099,075)	(2,733,104)
Разграничена накнада	9,975	6,889
Разграничени остали трошкови	45,931	22,511
Остала АВР	535	6,727
Порез на додату вредност	-	49,138
	<u>2,835,412</u>	<u>1,784,266</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

20. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Трансакциони депозити у динарима:</i>		
-обавезна резерва банака	194,777,381	21,658,107
-централни депозити	588,530	3,002,800
-остали трансакциони депозити у динарима	467,807	712,316
	195,833,718	25,373,223
<i>Трансакциони депозити у иностраној валути:</i>		
-обавезна резерва у иностраној валути	193,453,284	269,918,643
-остали трансакциони депозити у иностраној валути	15,814	11,462
	193,469,098	269,930,105
Укупно трансакциони депозити	389,302,816	295,303,328
<i>Остали депозити у динарима:</i>		
-вишкови ликвидних средстава	4,815,539	40,382,105
-депозити по основу усклађивања пласмана становништву са основним капиталом банака	681,321	4,465,061
-динари у трезорима банака и Управе за трезор	19,379,880	15,972,834
	24,876,740	60,820,000
<i>Остали депозити у иностраној валути</i>	33,231	26,980
Укупно остали депозити	24,909,971	60,846,980
<i>Примљени кредити у иностраној валути:</i>		
-State administration of Foreign Exchange, Кина	1,573,867	2,691,051
-Export - Import Bank of China, Кина	10,746,087	8,659,412
	12,319,954	11,350,463
Кредити по репо трансакцијама	77,955,421	208,426,778
Обавезе за чланство РС у Међународној банци за обнову и развој (IBRD)	125,080	580
Обавезе за чланство РС у Међународном удружењу за развој (IDA)	2,857	2,857
Обавезе за чланство РС у Међународној агенцији за осигурање инвестиција (MIGA)	1,354	1,354
Остале финансијске обавезе	105,334	271,187
Укупно обавезе према банкама и другим финансијским институцијама	504,722,787	576,203,527

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

20. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА (наставак)

Трансакциони депозити представљају трансакционе рачуне комитената Банке и обавезну резерву у динарима која се води на текућим рачунима пословних банака, које су тренутно обавезне да одржавају просечно стање динарских текућих рачуна најмање до нивоа обрачунате обавезне резерве у динарима.

На износ оствареног просечног дневног стања динарске обавезне резерве у обрачунском периоду који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве Банка плаћа камату по каматној стопи у висини 2.5% на годишњем нивоу. Камата се обрачунава месечно.

Обавезе по примљеним кредитима у износу од 1,572,500 хиљада динара односе се на обавезе Банке по основу кредита иницијално одобреног 1997. године од стране Bank of China. Кредит од Bank of China, у износу од USD 100 милиона, иницијално је одобрен на рок од годину дана, али је рок отплате продужаван на годишњој основи до децембра 2007. године када је Bank of China сва права, камате и добит по овом кредиту уступила и пренела на State administration of Foreign Exchange, Кина. У тренутку уступања, обавезе Банке према Bank of China износиле су USD 75 милиона. На дан 31. децембра 2008. године износ неизмирене обавезе према State administration of Foreign Exchange, Кина износе USD 25 милиона. Рок отплате је 20. децембар 2009. године, у складу са *Споразумом о продужењу рока важности међубанкарског пласмана*. Камата по овом кредиту се обрачунава полугодишње по годишњој каматној стопи у висини шестомесечног LIBOR-a + 1%.

Кредит од Export - Import Bank of China, у износу USD 100 милиона, иницијално је одобрен у децембру 1999. године, уз грејс период до јула 2002. године, и било је предвиђено да се отплаћује у полугодишњим ратама до јануара 2005. године. Кредит је одобрен у сврхе обнове и реконструкције Савезне Републике Југославије по каматној стопи од 6.925% (затезна каматна стопа износи 7.925%). Обавезе по овом кредиту су доспеле у целини у току 2005. године. Финансијски извештаји Банке укључују обрачунате редовне и затезне камате по овом кредиту. Обавезе по редовним и затезним каматама су обрачунате и евидентиране, али од јануара 2001. године нису измирене, као ни доспеле рате по кредиту. У току су преговори између руководства Банке и банке повериоца о репрограмирању отплате овог кредита, као и о евентуалном отпису дуга.

Обавезе по репо трансакцијама, у износу од 77,805,000 хиљада динара, односе се на обавезе Банке према домаћим банкама по основу задуживања путем уговора о реоткупу благајничких записа. Ове обавезе су краткорочне, са фиксним роком доспећа, и на њих је Банка у току 2008. године плаћала камату у распону од 10 до 17.75% на годишњем нивоу (у 2007.: 9.5 до 14%).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

21. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРЖАВИ И ДРУГИМ ДЕПОНЕНТИМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Трансакциони депозити у динарима:</i>		
- депозити Министарства финансија - Управа за трезор	30,712,331	38,524,970
- остали трансакциони депозити у динарима	515,239	151,170
	31,227,570	38,676,140
Трансакциони депозити у иностраној валути	3,542,656	3,863,581
Укупно трансакциони депозити	34,770,226	42,539,721
<i>Остали депозити у иностраној валути:</i>		
- депозит по основу Фонда револвинг кредита	300,926	509,185
- наменски депозит - Централни регистра, депо и клиринг хартија од вредности а.д., Београд	779,473	710,707
- наменски депозити - рачуни донација	1,186,490	784,551
- средства Агенције за осигурање депозита пласирана у хартије од вредности (Напомена 14)	4,296,232	952,961
- остали наменски депозити	304,604	177,916
- депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца	1,790,538	1,469,129
- орочени депозити	36,301,997	74,498,095
- остали депозити у иностраној валути	95,428	1,987,090
Укупно остали депозити	45,055,688	81,089,634
Обавезе према Црној Гори по основу акција и дивиденди код Банке за међународна поравнања	41,123	34,595
Укупно обавезе према држави и другим Депонентима	79,867,037	123,663,950

Од укупних обавеза по трансакционим депозитима у динарима, на обавезе према Министарству финансија - Управи за трезор се односи 30,712,331 од чега су 28,933,630 хиљада динара средства система консолидованог рачуна трезора који се води код Банке у RTGS систему. На дневно стање средстава консолидованог рачуна трезора Банка обрачунава и плаћа камату по каматној стопи од 2.5% годишње. Камата се обрачунава месечно.

На остале трансакционе депозите, са изузетком консолидованог рачуна трезора, трансакциони депозит Акцијског фонда Републике Србије и Агенције за осигурање депозита, Банка не обрачунава и не плаћа камату.

Обавезе по основу орочених депозита у иностраној валути, исказане на дан 31. децембра 2008. године у износу од 36,301,997, односе се на обавезе Банке према Агенцији за осигурање депозита (1,786,635 хиљада динара) и Министарству финансија – Управи за трезор (34,515,362 хиљада динара) по основу девизних средстава пласираних код ино банака на одређени рок. На средства Министарства финансија – Управе за трезор, као и на средства Агенције за осигурање депозита, која се пласирају у виду депозита у EUR (overnight база), Банка плаћа камату у висини каматне стопе EONIA умањене за 25 базичних поена, док за све остале валуте Банка плаћа каматну стопу LIBOR умањену за 25 базичних поена(0.25%).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

22. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ММФ-у

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Хартије од вредности и друге обавезе које се односе на регулисање статуса код ММФ-а	45,198,891	39,609,207
Обавеза према ММФ-у у SDR	5,604,464	4,911,368
Обрачуната камата	10,276	28,543
	<u>50,813,631</u>	<u>44,549,118</u>

23. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Благајнички записи	12,615,328	8,766,777
Штедни записи издати становништву	-	852,880
Акције BIS Basel – Обавезе по основу осталих хартија од вредности у иностраној валути	-	309,891
Остале обавезе по основу ХоВ	29	29
	<u>12,615,357</u>	<u>9,929,577</u>

Благајнички записи издати домаћим банкама су краткорочне хартије од вредности деноминоване у динарима са фиксним полугодишњим роком доспећа. Каматна стопа је расла у току године, од почетних 10.10% до 19.50% годишње (2007: од 9.59% до 13.67%).

Банка користи благајничке записе за репо трансакције са домаћим банкама почевши од 2006. године. Номинална вредност благајничких записа на дан 31. децембра 2008. године износила је 13,140,000 хиљада динара (2007: 9,000,000 хиљада динара).

Штедни записи издати становништву су краткорочне хартије од вредности деноминоване у динарима са фиксним роком доспећа. У 2008. години није било нових емисија штедних записа. Каматна стопа на емитоване штедне записе у 2007. години који су наплаћени у 2008. години кретала је у распону од 11% до 14% годишње.

24. РЕЗЕРВИСАЊА

Обрачунати износ резервисања на дан 31. децембра 2008. године у износу од 379,899 хиљада динара у целини се односи на обрачуната резервисања за отпремнине запослених у Банци складу са МРС 19 “Накнаде запосленима”.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

25. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Добављачи:		
- у земљи	773,392	713,330
- у иностранству	764,260	316,980
Примљени аванси:		
- у динарима	22,813	18,367
- валути	7,070	-
Обавезе по основу акредитива	178,118	109,498
Обавезе по основу депозита страних правних лица у		
Динарима	-	36,083
Обавезе по основу зарада	269,516	185,199
ПВР за процењене обавезе – пословна зграда на		
Славији	15,000	750,650
Обавезе према ЕИВ	105,477	15,820
Обавезе по краткорочним депозитима – Градска Управа		
за финансије	-	62,083
Девизне обавезе према банкама у земљи на име замене		
ефективног страног новца	858,477	-
Обавезе у обрачуну у страној валути	-	295,647
Обавезе по основу оставина	31,133	29,772
Остала пасивна временска разграничења	17,979	19,856
Остале обавезе из пословања	313,979	38,487
	<u>3,357,214</u>	<u>2,591,772</u>

26. НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Новац у оптицају у износу од 90,074,613 хиљада динара (31. децембар 2007. године; 76,999,891 хиљада динара) представља обавезу Банке према трансакторима. Овај износ не обухвата оптицајни новац у трезорима пословних банака и Управе за трезор Министарства финансија.

27. КАПИТАЛ

Структура капитала приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Државни капитал	14,750,324	14,750,324
Ревалоризационе резерве	9,399,174	7,692,158
Нераспоређени добитак/(акумулирани губитак)	35,508,971	(20,538,477)
	<u>59,658,469</u>	<u>1,904,005</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
а) Послови у име и за рачун трећих лица		
- у динарима	546,080	2,911,651
- у страниј валути	756,920,319	675,601,976
	<u>757,466,399</u>	<u>678,513,627</u>
б) Гаранције, јемства, имовина за обезбеђење обавеза и преузете неопозиве обавезе		
Дате гаранције и друга јемства у страниј валути	2,220,164	-
ХоВ и друга средства примљена у залогу	31,890,325	129,633,633
Остале преузете неопозиве обавезе:		
- у динарима	18,329	18,361
- у страниј валути	9,648,515	237,709
	<u>43,777,333</u>	<u>129,889,703</u>
в) Друге ванбилансне позиције		
Потраживања по суспендованој камати	11,318,053	8,400,492
Друга ванбилансна евиденција	506,447,178	550,000,000
	<u>517,765,231</u>	<u>558,400,492</u>
г) Оптицајни и ваноптицајни новац		
Готов новац у оптицају	109,454,493	92,972,731
Залихе новчаница	57,154,978	59,918,759
Залихе кованог новца	393,007	428,585
Остало	94,032	1,217,543
	<u>167,096,510</u>	<u>154,537,618</u>
Укупне ванбилансне позиције	<u>1,486,105,473</u>	<u>1,521,341,440</u>

а) Од укупног износа послова у име и за рачун трећих лица у страниј валути, део од 252,667,278 хиљада динара односи се на послове у име и за рачун Републике Србије по основу регулисања јавног дуга СРЈ по основу девизне штедње грађана и регулисању јавног дуга СРЈ по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код Дафимент банке ад., Београд у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код Банке Црне Горе дд, Подгорица. У овим пословима Банка се јавља као агент. Износ од 208,355,445 хиљада динара односи се на послове у име и за рачун трећих лица, по основу консолидационог зајма одобреног СРЈ од стране IBRD-а, као и по основу реструктурирања дуга Републике Србије по основу неизмирених рефинансираних обавеза по Новом финансијском споразуму од 20. септембра 1988. године и депозита по Споразуму о трговинској и депозитној олакшици од 20. септембра 1988. године издавањем дугорочних обвезница Републике Србије. Износ од 765,342 хиљада динара се односи на послове у име и за рачун Републике Србије по основу зајма за привредни развој.

б) Износ од 2,220,164 хиљада динара се односи на гаранције дате предузећу Muhlabauer ID Services и контра-гаранције Deutsche Bank AG, на име финансијског обезбеђења за посао израде пасоша. Од укупног износа хартија од вредности и других средстава примљених у залогу 31,243,406 хиљада динара се односи на хартије од вредности примљене у залогу по основу кредита одобрених банкама, као и примљене хипотеке и залог за обезбеђење кредита за одржавање ликвидности банака. Износ осталих преузетих неопозивих обавеза у страниј валути чине закључнице о спот продаји девиза на састанку међубанкарског девизног тржишта.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

28. ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

- в) Од укупног износа друге ванбилансне евиденције 422,195,000 хиљада динара се односи на благајничке записе намењене РЕРО продаји.
- г) Од укупног износа оптицајног и ваноптицајног новца 109,454,493 хиљада динара се односи на готов новац у оптицају, који представља средства плаћена жиралним новцем трансактора. Залихе новчаница у износу од 57,154,978 се односе на новац који није покривен жиралним новцем трансактора и који се налази у Трезору Банке.

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима се Народна банка Србије излаже у свакодневном пословању су:

- кредитни ризик,
- ризик ликвидности,
- ризик од промене каматних стопа,
- девизни ризик.

С обзиром да Народна банка Србије за основни циљ има одржавање стабилности цена и очување финансијске стабилности у Републици Србији, њен оквир за управљање финансијским ризицима се разликује у односу на друге, комерцијалне финансијске институције. Већина финансијских ризика Банке настаје по основу управљања девизним резервама и по основу операција на финансијском тржишту.

Управљање девизним резервама се врши на бази Смерница за управљање девизним резервама Народне банке Србије које се на годишњем нивоу утврђују од стране Монетарног одбора. Овим Смерницама се дефинишу критеријуми за пласирање девизних резерви, циљеви коришћења девизних резерви, глобални оквири за пласмане и друго. На основу ових Смерница, Инвестициони комитет Народне банке Србије, припрема предлог Оперативних смерница за управљање девизним резервама на кварталном нивоу и доставља их на усвајање Монетарном одбору. Спровођење Оперативних смерница за управљање девизним резервама се врши од стране Одељења за управљање девизним резервама у оквиру Сектора за девизне послове Народне банке Србије. У оквиру истог Сектора послује и Одељење за контролу и управљање ризиком које је задужено за стварање и одржавање оквира за управљање финансијским ризицима Банке. Ово одељење на дневном нивоу прати ризике, а на месечном нивоу извештава Монетарни одбор са анализом ризика. Сви организациони делови Банке су такође предмет периодичне интерне ревизије.

Као и код већине других централних банака, сама природа пословања Банке и њене функције је излажу и низу оперативних и репутационих ризика.

Кредитни ризик

Основна изложеност Банке кредитном ризику настаје пре свега по основу управљања девизним резервама. При пласирању девизних резерви, Банка се руководи пре свега следећим принципима:

1. сигурност,
2. ликвидност,
3. рентабилност.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године**29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)****Кредитни ризик (наставак)**

Анализа и мерење кредитног ризика портфолија НБС врши се у складу са опште прихваћеним методама, укључујући захтеве за минималним кредитним рејтингом.

Хартије од вредности у које се улаже морају имати минимални кредитни рејтинг од Aa1 према Moody's Investor Service односно рејтинг од AA+ према Standard&Poor's.

Банке код којих НБС пласира депозите, уколико нису покривени колатералом, морају имати:

- минимални long-term кредитни рејтинг од A1 према Moody's Investor Service односно рејтинг од A+ према Standard&Poor's,
- минималну финансијску снагу (Financial Strenght Moody's) C+,
- минимални акцијски капитал од 5 млрд. USD.

За сваку банку одређује се индивидуални кредитни лимит, на основу кредитног рејтинга банке, искуства у раду са тим банкама, као и на основу анализе података о пословању банака. Индивидуални кредитни лимити се одређују квартално, путем Оперативних смерница.

Банке код којих НБС пласира депозите који су покривени колатералом (РЕПО депозити), морају имати:

- минимални long-term кредитни рејтинг од A2 према Moody's Investor Service односно рејтинг од A према Standard&Poor's,
- колатерал одговарајућег квалитета односно мора се састојати од хартија које су обухваћене смерницама НБС за инвестирање.

Пласмани код централних банака и међународних финансијских институција нису лимитирани.

Изузетак од претходних ставова чине средства на редовним рачунима НБС код банака које немају наведени рејтинг, а користе се за потребе обављања платног промета са иностранством.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Финансијски инструменти (средства и обавезе)

Табела која следи приказује нето изложеност Банке финансијским средствима и обавезама на дан 31. децембра 2008. и 2007. године.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Готовина и текући рачуни код банака	42,296,491	19,953,449
Дати кредити и депозити код банака у иностранству	59,897,093	268,148,155
Злато и други племенити метали	22,635,905	17,822,446
Хартије од вредности којима се тргује	601,949,954	454,332,529
Хартије од вредности расположиве за продају	9,787,046	17,527,167
Чланска квота у ММФ-у и SDR	45,447,682	39,751,891
Остала средства	426,775	268,901
	782,440,946	817,804,538
Финансијске обавезе		
Обавезе према банкама, финансијским организацијама, држави и другим депонентима	584,589,824	682,941,682
Обавезе према ММФ-у	50,813,631	44,549,118
Обавезе по основу хартија од вредности	12,615,357	10,882,538
Остале обавезе	3,054,616	1,329,751
Новац у оптицају	90,074,613	92,972,725
	741,148,041	832,675,814

Максимална изложеност кредитном ризику

Табела која следи приказује максималну изложеност Банке кредитном ризику, нето:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дати кредити и депозити код банака у иностранству	59,897,093	268,148,155
Хартије од вредности којима се тргује	10,522,889	8,293,846
Хартије од вредности расположиве за продају	9,202,963	16,986,837
Остала средства	426,775	268,901
	80,049,720	293,697,739

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Максимална изложеност кредитном ризику (наставак)

Табела која следи приказује структуру обезвређења максималне изложеност Банке кредитном ризику:

	Нема кашњења и нису обезвређена	Обезвређена средства	Укупно брuto	У хиљадама динара Укупна исправка за обезвређена средства	Укупно нето
Дати кредити и депозити	59,897,093	6,919,940	66,817,033	(6,919,940)	59,897,093
Хартије од вредности којима се тргује	10,522,889	-	10,522,889	-	10,522,889
Хартије од вредности које се држе до доспећа	-	730,839	730,839	(730,839)	-
Хартије од вредности расположиве за продају	9,202,963	1,498,157	10,701,120	(1,498,157)	9,202,963
Остала средства	426,775	1,709,280	2,136,055	(1,709,280)	426,775
31. децембар 2008. године	80,049,720	10,858,216	90,907,936	(10,858,216)	80,049,720
Дати кредити и депозити	268,148,155	6,183,971	274,332,126	(6,183,971)	268,148,155
Хартије од вредности којима се тргује	8,293,846	-	8,293,846	-	8,293,846
Хартије од вредности које се држе до доспећа	-	731,580	731,580	(731,580)	-
Хартије од вредности расположиве за продају	16,986,837	1,603,832	18,590,669	(1,603,832)	16,986,837
Остала средства	268,901	1,535,428	1,804,329	(1,535,428)	268,901
31. децембар 2007. године	293,697,739	10,054,811	303,752,550	(10,054,811)	293,697,739

Укупна исправка вредности за финансијска средства на дан 31. децембра 2008. године износи 10,858,216 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 10,054,811 хиљада динара).

Банка није вршила репрограме потраживања током 2008. и 2007. године.

Банка није примала материјална средства по основу наплате потраживања током 2008. и 2007. године.

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава

а) Концентрација по регионима

	Србија	Европска Унија	Америка и Канада	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Дати кредити и депозити	2,562,409	44,448,051	3,792,870	9,093,763	59,897,093
Хартије од вредности којима се тргује	-	451,808,377	150,141,577	-	601,949,954
Хартије од вредности расположиве за продају	9,202,963	-	-	-	9,202,963
Остала средства	426,775	-	-	-	426,775
31. децембар 2008. године	12,192,147	496,256,428	153,934,447	9,093,763	671,476,785
31. децембар 2007. године	10,905,145	218,529,549	33,341,233	30,921,812	293,697,739

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године
29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)****Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)****б) Концентрација по делатностима**

	У хиљадама динара				
	Банке	Јавни сектор (држава и јавна предузећа)	Остале финансијске организације	Физичка лица	Укупно
Финансијска средства					
Дати кредити и депозити	59,081,806	309,143	-	506,144	59,897,093
Хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	-	-	10,522,889	-	10,522,889
Хартије од вредности расположиве за продају	-	9,202,963	-	-	9,202,963
Остала средства	123,441	301,589	625	1,120	426,775
31. децембар 2008. године	<u>59,205,247</u>	<u>9,813,695</u>	<u>10,523,514</u>	<u>507,264</u>	<u>80,049,720</u>
31. децембар 2007. године	<u>267,796,264</u>	<u>17,093,249</u>	<u>8,293,914</u>	<u>514,312</u>	<u>293,697,739</u>

Рочност ванбилансне евиденције

	У хиљадама динара				
	До 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока доспећа	Укупно
Послови у име и за рачун трећих лица у динарима	3,757	-	542,323	-	546,080
Послови у име и за рачун трећих лица у иностраној валути	196,553	1,508,655	743,043,611	12,171,500	756,920,319
Дате гаранције и друга јемства у иностраној валути	-	2,220,165	-	-	2,220,165
ХоВ и друга средства примљена у Залог	28,594,000	-	-	3,296,324	31,890,324
Остале преузете неопозиве обавезе у динарима	-	-	-	18,329	18,329
Остале преузете неопозиве обавезе у иностраној валути	9,648,515	-	-	-	9,648,515
Потраживања по суспендованој камата	-	-	-	11,318,053	11,318,053
Друга ванбилансна актива	500,000,000	-	-	6,447,178	506,447,178
Готов новац у оптицају	-	-	-	109,454,493	109,454,493
Залихе новчаница	-	-	-	57,154,978	57,154,978
Залихе кованог новца	-	-	-	393,007	393,007
Остало	-	-	-	94,032	94,032
31. децембар 2008. године	<u>538,442,825</u>	<u>3,728,820</u>	<u>743,585,934</u>	<u>200,347,894</u>	<u>1,486,105,473</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

	У хиљадама динара				
	До 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока доспећа	Укупно
Послови у име и за рачун трећих лица у динарима	2,672	-	472,925	2,436,054	2,911,651
Послови у име и за рачун трећих лица у иностраној валути	373,957	2,168,583	665,020,167	8,039,269	675,601,976
ХоВ и друга средства примљена у залог	40,016,500	85,313,371	4,303,762		129,633,633
Остале преузете неопозиве обавезе у динарима	-	-	-	18,361	18,361
Остале преузете неопозиве обавезе у иностраној валути	237,709	-	-	-	237,709
Потраживања по суспендованој камати	-	-	-	8,400,492	8,400,492
Друга ванбилансна актива	550,000,000	-	-	-	550,000,000
Готов новац у оптицају	-	-	-	92,972,731	92,972,731
Залихе новчаница	-	-	-	59,918,759	59,918,759
Залихе кованог новца	-	-	-	428,585	428,585
Остало	-	-	-	1,217,543	1,217,543
31. децембар 2007. године	590,630,838	87,481,954	669,796,854	173,431,794	1,521,341,440

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности обухвата како ризик немогућности да се средства Банке финансирају изворима подједнаке рочности и каматне стопе, тако и ризик немогућности наплате средстава по одговарајућој цени и у одређеном времену.

Банка представља један од значајних извора финансирања пословних банака у Србији. Њене свакодневне активности усмерене су на обезбеђење потребне ликвидности, односно измирење свих обавеза у року доспећа. Банка има бројне изворе финансирања (од депозита, издавања хартија од вредности, кредита и др.). На овај начин се повећава флексибилност извора финансирања, смањује зависност од одређеног извора средстава и, уопште, снижава се цена извора финансирања. Равнотежу између континуитета свог финансирања и флексибилности извора финансирања Банка одржава коришћењем извора с различитим роковима доспећа. Банка процењује ризик ликвидности тако што идентификује и контролише промене у изворима финансирања који су потребни да би се достигли пословни циљеви утврђени у стратегији Банке. Осим тога, као део стратегије управљања ризиком ликвидности, Банка поседује портфолио ликвидне aktive, као што су средства на рачунима код иностраних банака и обвезнице влада држава чланица ОЕCD-а, а у складу са смерницама за управљање девизним резервама.

Табела која следи представља анализу рокова доспећа средстава и обавеза Банке на основу уговорених услова плаћања. Уговорени рокови доспећа средстава и обавеза одређени су на основу преосталог периода на дан биланса стања у односу на уговорени рок доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	До једног месеца	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	У хиљадама динара	
						Без рока доспећа	Укупно
Готовина и текући рачуни код банака	42,296,491	-	-	-	-	-	42,296,491
Дати кредити и депозити код банака у иностранству	57,437,026	-	1,525,518	89,970	535,414	309,165	59,897,093
Злато и други племенити метали	20,875,549	1,760,356	-	-	-	-	22,635,905
Хартије од вредности којима се тргује	601,949,954	-	-	-	-	-	601,949,954
Хартије од вредности расположиве за продају	-	-	-	9,202,963	-	584,083	9,787,046
Чланска квота у ММФ-у	-	-	-	-	-	45,447,682	45,447,682
Остала средства	426,775	-	-	-	-	-	426,775
	<u>722,985,795</u>	<u>1,760,356</u>	<u>1,525,518</u>	<u>9,292,933</u>	<u>535,414</u>	<u>46,340,930</u>	<u>782,440,946</u>
Обавезе према банкама, финансијским организацијама, држави и другим депонентима	516,616,037	55,543,848	7,871,589	-	-	4,558,350	584,589,824
Обавезе према ММФ-у	-	10,276	-	-	50,803,355	-	50,813,631
Издате хартије од вредности	2,474,279	4,868,230	5,272,848	-	-	-	12,615,357
Остале обавезе	1,530,002	-	1,524,614	-	-	-	3,054,616
Новац у оптицају	-	-	-	-	-	90,074,613	90,074,613
	<u>520,620,318</u>	<u>60,422,354</u>	<u>14,669,051</u>	<u>-</u>	<u>50,803,355</u>	<u>94,632,963</u>	<u>741,148,041</u>
Рочна неусклађеност:							
на дан 31. децембар 2008. године	<u>202,365,477</u>	<u>(58,661,998)</u>	<u>(13,143,533)</u>	<u>9,292,933</u>	<u>(50,267,941)</u>	<u>(48,292,033)</u>	<u>41,292,905</u>
на дан 31. децембар 2007. године	<u>79,259,815</u>	<u>(79,245,545)</u>	<u>(13,952,765)</u>	<u>9,205,096</u>	<u>(43,980,936)</u>	<u>33,943,239</u>	<u>(14,771,096)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године
29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Ризик ликвидности (наставак)*****Информације о фер вредности***

Следећа табела представља поређење књиговодствених вредности (након корекција за обезвређење) и фер вредности свих позиција финансијске активе и обавеза Банке на дан 31. децембра 2008. и 2007. године:

У хиљадама динара	Књиговодствена вредност		Фер вредност	
	2008.	2007.	2008.	2007.
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код				
банака	42,296,491	19,953,449	42,296,491	19,953,449
Злато и други племенити	22,635,905	17,822,446	22,635,905	17,822,446
Дати кредити и депозити	59,897,093	268,148,155	59,897,093	268,148,155
Хартије од вредности којима се				
тргује	601,949,954	454,332,529	601,949,954	454,332,529
Хартије од вредности				
расположиве за продају	9,787,046	17,527,167	9,787,046	17,527,167
Финансијске обавезе				
Обавезе према банкама,				
финансијским организацијама,				
држави и другим депонентима	584,589,824	682,941,682	584,589,824	682,941,682
Обавезе према ММФ-у	50,813,631	44,549,118	50,813,631	44,549,118
Издате хартије од вредности	12,615,357	10,882,538	12,615,357	10,882,538
Остале обавезе	3,054,616	1,329,751	3,054,616	1,329,751

У наставку су приказане главне методе и претпоставке које су биле коришћене у процени фер вредности финансијских инструмената приказаних у табели.

(а) Хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха

Имовина која се држи ради продаје односи се на обвезнице Влада и централних банака држава чланица ОЕСД-а и међународних финансијских институција и вреднује по фер вредности на бази објављених цена на финансијским тржиштима.

(б) Хартије од вредности расположиве за продају

Хартије од вредности расположиве за продају се вреднују по најбољој расположивој процени фер вредности дисконтовањем тржишном каматном стопом.

(ц) Имовина која се држи до доспећа, кредити и пласмани

Имовина која се држи до рока доспећа и кредити и потраживања који су настали од стране Банке вреднују се по номиналној вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе уз уважавање потенцијалног губитка.

(д) Депозити банака и клијената

За депозите по виђењу и депозите са неодређеним роком доспећа, као фер вредност се узима износ обавеза плативих на позив на дан биланса.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа обухвата ризик од промене каматних стопа који би могао проузроковати да каматносна актива и пасива доспеју или се поново уговарају у различито време и у различитом обиму. Банка управља каматним ризиком тако што:

- утврђује каматне стопе, прати их и коригује их ради остварења циљева усвојене монетарне политике (обавезна резерва у динарима и иностраној валути, девизни депозити банака који се односе на девизну штедњу становништва);
- држи депозите државе и државних институција;
- држи средства на текућим рачунима и депозитима ороченим до месец дана и од једног до три месеца код иностраних банака и ангажује средства у високо ликвидне обвезнице влада и централних банака држава чланица OECD-а.

У следећој табели приказане су просечне годишње каматне стопе на најзначајније каматносна финансијска инструменте у билансу стања на дан 31. децембра по најважнијим валутама:

31. децембар 2008. године	RSD (%)	EUR (%)	USD (%)	SDR (%)
Финансијска средства				
Текући рачуни код иностраних банака	-	0.0 – 4.11	0.0 – 4.25	-
Депозити код иностраних банака	-	3.58 – 4.19	2.085 - 2.64	-
Финансијски инструменти по фер вредности кроз биланс успеха	-	1.29 - 5.75	0.34 - 6.5	-
Хартије од вредности расположиве за продају	8.5	-	-	-
Финансијске обавезе				
Обавезне резерве банака у динарима	2.5	-	-	-
Орочени депозити	-	3.33-3.869	1.835 – 2.39	-
Обавезе по кредитима	-	-	4.97 - 6.925	-
Обавезе по репо пословима	10 - 17.75	-	-	-
Издате хартије од вредности	10.1 – 19.5	-	-	-
Обавезе према ММФ-у	-	-	-	2.57
31. децембар 2007. године	RSD (%)	EUR (%)	USD (%)	SDR (%)
Финансијска средства				
Текући рачуни код банака	-	0.0 – 3.94	0.0 – 5.33	-
Депозити код иностраних банака	-	3.45 – 4.3	1.49 - 6.30	-
Финансијски инструменти по фер вредности кроз биланс успеха	-	2.5 - 5.75	2.625 - 6.5	-
Хартије од вредности расположиве за продају	8.5	3.4 - 3.6	-	-
Финансијске обавезе				
Обавезне резерве банака у динарима	2.5	-	-	-
Орочени депозити	-	3.20 - 4.05	1.24 – 6.05	-
Обавезе по кредитима	-	-	6.37 - 6.925	-
Обавезе по репо пословима	9.5 - 14.0	-	-	-
Издате хартије од вредности	9.59 – 19.0	-	-	-
Обавезе према ММФ-у	-	-	-	4.05

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Промена од 100 базних поена у приказаним каматним стопама, искључујући ту ефекат промене каматних стопа на финансијске инструменте по фер вредности кроз биланс успеха („trading портфолио“), на дан биланса стања би повећала (смањила) капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно девизни курсеви, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2007. годину.

У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни				
код банака	28,767	(30,487)	28,767	(30,487)
Дати кредити и депозити	550,373	(596,320)	550,373	(596,320)
Хартије од вредности	94,378	(119,644)	94,378	(119,644)
	<u>673,518</u>	<u>(746,451)</u>	<u>673,518</u>	<u>(746,451)</u>
Финансијске обавезе				
Обавезе према банкама,				
финансијским организацијама,				
држави и другим депонентима	(3,214,577)	3,710,831	(3,214,577)	3,710,831
Обавезе према ММФ-у	(8,884)	9,542	(8,884)	9,542
Издате хартије од вредности	(100,222)	152,085	(100,222)	152,085
	<u>(3,323,683)</u>	<u>3,872,458</u>	<u>(3,323,683)</u>	<u>3,872,458</u>
Нето ефекат	<u>(2,650,165)</u>	<u>3,126,007</u>	<u>(2,650,165)</u>	<u>3,126,007</u>

У хиљадама динара 31. децембар 2007.				
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код				
банака	25,684	(27,152)	25,684	(27,152)
Дати кредити и депозити	2,096,374	(2,368,094)	2,096,374	(2,368,094)
Хартије од вредности	169,762	(202,732)	169,762	(202,732)
	<u>2,291,820</u>	<u>(2,597,978)</u>	<u>2,291,820</u>	<u>(2,597,978)</u>
Финансијске обавезе				
Обавезе према банкама,				
финансијским организацијама,				
држави и другим депонентима	(3,171,923)	3,837,019	(3,171,923)	3,837,019
Обавезе према ММФ-у	(7,619)	8,528	(7,619)	8,528
Издате хартије од вредности	(79,108)	104,979	(79,108)	104,979
	<u>(3,258,650)</u>	<u>3,950,526</u>	<u>(3,258,650)</u>	<u>3,950,526</u>
Нето ефекат	<u>(966,830)</u>	<u>1,352,548</u>	<u>(966,830)</u>	<u>1,352,548</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Две основне методе које Банка користи у квантификавању тржишних ризика којима су изложене девизне резерве су вредновање ризика („Value at risk“ или „VaR“) и Тест стреса („Stress Test“). Први метод се користи да би се антиципирао максимални могући губитак у нормалним, док се други користи за предвиђање губитака у екстремним тржишним условима.

VaR

VaR представља метод који са високим степеном вероватноће (95% или 99%) процењује укупни губитак који у датом временском интервалу неће бити прекорачен. Банка обрачунава VaR као синтетичку меру валутног ризика, ризика промене каматних стопа, ризика промене осталих цена и ефекта корелације, на основу матрице варијанси/коваријанси или матрице корелације.

Изложеност ризику од промене каматних стопа на дан 31. децембра 2008. године приказана је у следећој табели:

У хиљадама динара	Каматноносне позиције	Некаматноносне позиције	Укупно
Финансијска средства			
Готовина и текући рачуни код банака	2,962,654	39,333,837	42,296,491
Дати кредити и депозити	57,334,662	2,562,431	59,897,093
Злато и други племенити метали	-	22,635,905	22,635,905
Хартије од вредности којима се тргује	601,949,954	-	601,949,954
Хартије од вредности расположиве за продају	9,202,963	584,083	9,787,046
Чланска квота у ММФ-у	-	45,447,682	45,447,682
Остала средства	-	426,775	426,775
	<u>671,450,233</u>	<u>110,990,713</u>	<u>782,440,946</u>
Финансијске обавезе			
Обавезе према банкама, финансијским организацијама, држави и другим депонентима	346,270,365	238,319,459	584,589,824
Обавезе према ММФ-у	5,604,465	45,209,166	50,813,631
Издате хартије од вредности	12,615,357	-	12,615,357
Остале обавезе	-	3,054,616	3,054,616
Новац у оптицају	-	90,074,613	90,074,613
	<u>364,490,187</u>	<u>376,657,854</u>	<u>741,148,041</u>
Рочна неусклађеност на дан			
31. децембар 2008. године	<u>306,960,046</u>	<u>(265,667,141)</u>	<u>41,292,905</u>
31. децембар 2007. године	<u>407,233,827</u>	<u>(422,004,924)</u>	<u>(14,771,097)</u>

Тест стреса

Уколико наступе екстремни тржишни услови VaR није најпогоднији инструмент за процену могућег губитка. Као допуна се користи Тест стреса који представља модел који на бази дурације и конвексности портфолија апроксимира могући ефекат промене каматних стопа и осталих негативних сценарија на вредност портфолија.

За Банку је најважнији могући скок каматних стопа, па се тако обрачунава шта би се десило са портфолијом уколико каматне стопе порасту за 100 базних поена тј. 1%, под претпоставком да остале варијабле остају константне.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик

Банка се излаже девизном ризику кроз трансакције у иностраној валути. Излагање ризику доводи до пораста позитивних и негативних курсних разлика, које се евидентирају у билансу успеха. Излагање девизном ризику јавља се по основу монетарне активе и пасиве, које нису номиноване у обрачунској валути Банке. Банка управља девизним ризиком преко политике утврђивања валутне структуре активе, у складу са очекиваним девизним обавезама у будућности.

Слабљење/(јачање) динара у износу од 10% у односу на следеће валуте на дан 31. децембра 2008. године би (смањило)/ повећало капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно каматне стопе, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2007. годину. Такође, ова анализа искључује ефекат валутног ризика на финансијске инструменте по фер вредности кроз биланс успеха („trading портфолио“).

У хиљадама динара 31. децембар 2008. године	Капитал	Нето резултат
EUR	(16,599,433)	(16,599,433)
USD	(465,76)	(465,76)
CHF	594,099	594,099
SDR	1,118,179	1,118,179

У хиљадама динара 31. децембар 2007. године	Капитал	Нето резултат
EUR	(12,727,635)	(12,727,635)
USD	3,658,827	3,658,827
CHF	294,142	294,142
SDR	970,408	970,408

Јачање динара у износу од 10% у односу на валуте приказане у табели би имало исти, али супротан ефекат на износе приказане у табели, на истој претпоставци да све остале варијабле остају непромењене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Анализа средстава и обавеза по валутама на дан 31. децембра 2008. године је следећа:

	У хиљадама динара						Укупно
	EUR	USD	SDR	Остале валуте	Укупно стране валуте	RSD	
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	33,613,928	1,854,096	-	6,040,645	41,508,669	787,822	42,296,491
Дати кредити и депозити	33,104,999	5,544,587	-	19,146,585	57,796,171	2,100,922	59,897,093
Злато и други племенити метали	-	-	-	22,635,905	22,635,905	-	22,635,905
Финансијска имовина по фер вредности кроз биланс успеха	429,942,682	144,738,911	-	27,268,361	601,949,954	-	601,949,954
Хартије од вредности расположиве за продају	203	-	353,623	-	353,826	9,433,220	9,787,046
Чланска квота у ММФ-у	-	-	11,212,862	-	11,212,862	34,234,820	45,447,682
Остала средства	27,329	-	-	-	27,329	399,446	426,775
	<u>496,689,141</u>	<u>152,137,594</u>	<u>11,566,485</u>	<u>75,091,496</u>	<u>735,484,716</u>	<u>46,956,230</u>	<u>782,440,946</u>
Финансијске обавезе							
Обавезе према банкама, финансијским организацијама, држави и другим депонентима	230,780,722	23,040,329	20,793	354,454	254,196,298	330,393,526	584,589,824
Обавезе према ММФ-у	-	-	10,276	-	10,276	50,803,355	50,813,631
Издате хартије од вредности	29	-	-	-	29	12,615,328	12,615,357
Остале обавезе	1,382,432	64,360	-	176,844	1,623,636	1,430,980	3,054,616
Новац у оптицају	-	-	-	-	-	90,074,613	90,074,613
	<u>232,163,183</u>	<u>23,104,689</u>	<u>31,069</u>	<u>531,298</u>	<u>255,830,239</u>	<u>485,317,802</u>	<u>741,148,041</u>
Нето изложеност на дан 31. децембра 2008. године	<u>264,525,958</u>	<u>129,032,905</u>	<u>11,535,416</u>	<u>74,560,198</u>	<u>479,654,477</u>	<u>(438,361,572)</u>	<u>41,292,905</u>
31. децембра 2007. године	<u>209,454,306</u>	<u>132,434,172</u>	<u>9,704,078</u>	<u>55,623,049</u>	<u>407,233,827</u>	<u>(422,004,924)</u>	<u>(14,771,097)</u>

30. СУДСКИ СПОРОВИ

Банка на дан 31. децембра 2008. године води судске спорове у којима се јавља као тужена страна. Руководство Банке на основу расположивих информација не очекује негативне исходе који би могли имати материјално значајне ефекте по овом основу на финансијске извештаје Банке за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године, и сходно томе није извршено резервисање по основу судских спорова.

31. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Банка није идентификовала повезана лица на дан 31. децембра 2008. године.

Трансакције са кључним руководиоцима

Банка сматра да су кључно руководство: председник и чланови савета, гувернер, вицегувернери, генерални секретар и заменик генералног секретара, руководиоци и заменици руководиоца самосталних и основних организационих јединица и директори одељења.

Руководство Банке добија накнаду за свој рад у Банци и не поседује уделе у капиталу Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

31. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Поред нето плата руководству, Банка такође плаћа доприносе руководству у складу са законском регулативом Републике Србије. Нето зараде руководства такође подлежу плаћању годишњег пореза на доходак грађана. Банка не даје својим руководиоцима плаћања након престанка радног односа нити компензира њихов рад плаћањима у акцијама или капиталу.

Накнаде плаћене руководству се односе на краткорочне накнаде у бруто износу од 385,800 хиљада динара (2007.; 369,699 хиљада динара). Ове накнаде су укључене у трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода.

Преглед појединачних накнада кључном руководству Банке дат је у следећој табели:

Функција	Бр. лица у 2008.год	Бруто зарада у 2008.год.	Нето зарада у 2008.год	Бр. лица у 2007.год	Бруто зарада у 2007.год.	Нето зарада у 2007.год
Гувернер	1	7,021	5,706	1	6,224	5,078
Вицегувернери	3	14,501	11,570	3	15,707	12,634
Генерални секретар	1	5,758	4,594	1	5,090	4,080
Генерални директори и директори организационих јединица у Седишту и директори филијала и генерални директор ЗИН-а	21	69,244	52,127	22	72,559	54,772
Заменик генералног секретара, заменици и помоћници генералних директора и директора организационих јединица	25	70,432	50,944	27	57,295	42,360
Директори одељења	88	209,591	152,052	91	203,663	146,963
Председник и чланови Савета НБС	6	9,253	6,144	5	9,161	6,083
Укупно за годину	145	385,800	283,137	150	369,699	271,970

32. ЕФЕКТИ ФИНАНСИЈСКЕ КРИЗЕ НА ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Од краја 2008. године, спољно и финансијско окружење Србије нагло и знатно се погоршало: трговински токови, производња, домаћа тражња и фискални приходи заостају у односу на пројекције. Према проценама ММФ-а, изненадно успоравање нето прилива капитала вероватно ће довести до повећања јаза у спољном финансирању у периоду од 2009. до 2011. године пројектованог у износу од око 3,5 милијарде евра (11,5% БДП-а). Привредна активност ће вероватно успорити током 2009. године, са ограниченим изгледима за опоравак током 2010. године. У поменутих околностима монетарна политика Банке и даље је усредсређена на инфлацију, како би се ограничила инфлаторна очекивања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ЕФЕКТИ ФИНАНСИЈСКЕ КРИЗЕ НА ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

Одбор извршних директора Међународног монетарног фонда (ММФ) окончао је у мају 2009. године прво разматрање резултата Србије по основу stand-by аранжмана и одобрио повећање финансијске подршке ММФ-а на 2,62 милијарде специјалних права вучења односно скоро 10% друштвеног бруто производа (БДП) Републике Србије. У условима значајнијег утицаја глобалне финансијске кризе од очекиваног, ревидирани аранжман обезбедиће подршку економском програму Владе.

Већи предвиђени фискални дефицит за период 2009./2010. године има за циљ да се избегне претерано проциклична фискална политика са потребом за прилагођавањем нижим приходима, како се привреда буде опорављала у средњем року.

Државни програм подршке финансијском сектору има за циљ да допринесе јачању финансијске стабилности, уз неопходну подршку матичних страних банака банкама које послују у Републици Србији у виду задржавања њихових изложеност према Србији и обезбеђења да њихови субсидијари буду довољно капитализовани и ликвидни.

Услед текуће глобалне светске кризе и њеног неповољног утицаја на домаће економске активности у Републици Србији, очекује се да ће Банка пословати у тежим условима и несигурнијем економском окружењу током 2009. године, а могуће и након тога. Утицај кризе на пословање Банке се тренутно не може у потпуности предвидети и стога постоји елемент несигурности у том погледу.

33. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

На дан 15. маја 2009. године Међународни монетарни фонд одобрио је Републици Србији средства по основу проширеног stand-by аранжмана, у укупном износу од 2,62 милијарде специјалних права вучења (еквивалент 2,942 милијарде евра, односно 3,98 милијарди долара) до априла 2011.године, намењена искључиво јачању девизних резерви Народне Банке Србије и тиме одржавању макроекономске стабилности.

Поменути износ представља 560% од квоте Републике Србије код Међународног монетарног фонда. Аранжманом је предвиђено да ће Република Србија моћи да повуче три транше из кредитног аранжмана, тако да је у 2009.години планирано повлачење средстава у вредности од 2,15 милијарди евра (2,91 милијарду долара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

34. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

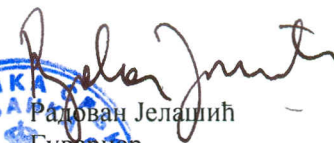
Званични средњи курсеви динара примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2008. и 2007. године за поједине главне валуте су:

	31. децембар 2008.	У динарима 31. децембар 2007.
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.3080
CHF	59.4040	47.8422

Потписано у име Народне банке Србије:

Иван Рангелов
Директор Рачуноводства
и финансија

Радован Јелашић
Гувернер

Гр. 5415

9.06.2009.